

Ján Volný

Člen Rady
Združenia
Euroregión Tatry

Mesto
Spišská Nová Ves

Vážení členovia Združenia,

júl je pre každého žiaka prelomový dátum. Začínajú sa najdlhšie prázdniny. Pre každého rodiča starosť navyše: čo s deťmi, keď nechodia do školy a na krúžky. Obdobie, počas ktorého väčšina ľudí nachádza oddych a relax v prírode alebo prímorských oblastiach a trávi spoločné chvíle v kruhu rodiny.

Tento čas využívame aj na prípravu nových projektových zámerov, plánovanie študijných vizít, kongresov a školení. Keďže doposiaľ sme sa stretávali len cez „on-line“ platformu, tým viac sa stále tešíme na osobné stretnutia. Jedným z takýchto stretnutí bolo aj zorganizovanie kurzu - školenia poľského a slovenského odborného jazyka v Kežmarku a v neposlednom rade príprava XXVII. Kongresu Združenia Euroregiónu Tatry, ktorého termín je stanovený 26. augusta. Milovníci kultúry a umenia sa môžu tešiť na výstavu žiackych výtvarných prác, zaslaných do súťaže Euroregión „Tatry“ očami detí. Kultúru a slovenské tradície nám predstavujú detské folklórne súbory z oblasti Oravy, Liptova, Spiša a Šariša, ktoré na pripravovanom Kongrese nebudú chýbať.

Združenie Euroregión Tatry chce ďalej pokračovať v rozbehnutých projektoch a reagovať na aktuálne výzvy, ktoré mu pomôžu získať finančné prostriedky. Chceme vyjadriť presvedčenie, že len spoločnými silami môžeme niečo dokázať, aby sme zveľadili región v prospech nás všetkých. Určite je čo zlepšovať a budovať, preto Vás vyzývame aj touto cestou k tvorivej spolupráci a k väčšej angažovanosti.

Epidemická situácia, ktorej sme nielen svedkami, ale predovšetkým priamymi účastníkmi, vyžaduje od nás mnoho energie, spolupráce a vzájomnej dôvery a podpory. Preto verím, že aj napriek tomu sa budeme môcť stretávať a pracovať na spoločných projektoch.

Prajem Vám veľa síl a pozitívnej energie do najbližších dní.

Osadenie dreveného srdca pred buk, stojaci oproti Horskej záchranej službe v St. Smokovci

Poznáme výhercov výtvarnej súťaže

Lívia Kredatusová

Poverená riadením
Združenie Euroregión Tatry

Združenie Euroregión Tatry v Kežmarku v spolupráci so Zväzkom Euroregion „Tatry“ v Nowom Targu vyhlásilo dňa 15. februára 2021 výtvarnú súťaž Euroregión „Tatry“ očami detí, ktorá prebiehala do 30. júna 2021. Do súťaže bolo zaslaných spolu 429 prác rôznych vekových kategórií od materských škôl až po stredné školy. Tieto práce boli postupne zverejňované na webovej stránke Združenia a posledné dva týždne prebiehalo hlasovanie prostredníctvom facebooku o najkrajší obrázok. Porota v zložení troch slovenských členov

(Carmen Kováčová, riaditeľka Galérie u Anjela, Eva Končeková, akademická maliarka, Gabriela Kantorková - bývala riaditeľka Mestského kultúrneho strediska) a troch poľských členov (Miloš Handak - Kierownik Działu Projektow Parasolowych Program Interreg V-A PL-SK 2014- 2020, Anna Ozorowska, pracownia reklamowa, Anna Dziubas - Kierownik Galerii Sztuki „Jatki“ Biuro Wystaw Artystycznych w Nowym Targu) to vôbec nemala ľahké. Spoločne rozhodli

o víťazoch a udelili aj dve špeciálne ceny poroty. V kategórii **materské školy** porota vybrala 1. **Basia Nenko**, 2. **Jan Fryźlewicz**, 3. **Phuon**

Chi Trinh. Žiaci základnej školy boli rozdelení do dvoch kategórií a to **1.-4. ročník**, kde víťazmi sa stali 1. **Terézia Kurňavová**, 2. **Gosia Kasiniak**, 3. **Karolina Krauzowicz**, 3. **Marianna Galajdová** a **5.-9. ročník** 1. **Sabína Gurovičová**, 2. **Viktoria Fryźlewicz** 3. **Karolina Mertens**, 3. **Veronika Koľová**. Porota pri druhej kategórii udelila netradične dve tretie miesta vzhľadom na množstvo a kreativitu zaslaných prác. Pri vyhodnocovaní výtvarných prác patriacich do kategórie **stredné školy** vybrala porota nasledovne: 1. **Andrea Lorenčíková** a 2. **Ivan Kollárovič**. Špeciálnu cenu získala práca účastníčky **Júlie Ďurásovej** z Popradu a cena poroty bola udelená pre **Katarzynu Budzyk**. Združenie Euroregión Tatry sa rozhodlo udeliť samostatnú cenu o „najkrajšie výtvarné dielo“ prostredníctvom internetového hlasovania, ktorú získal **Michał Kita** s počtom hlasov 1 385. Ceny budú slávnostne odovzdané na XXVII. Kongrese Združenia EUT, ktorý sa uskutoční dňa 26. augusta v Poprade. Výhercom srdečne blahoželáme!

Ikonický buk dostal nové meno

Lívia Kredatusová
riaditeľka Združenia EUT

Už sedem desaťročí je buk lesný – previsnutý pred dnešnou budovou Horskej záchranej služby ozdobou a akýmsi symbolom centra Starého Smokovca. Tento vzácny buk, ktorý sa uchádza o titul strom roka, je od soboty (17. júla 2021) známy ako „strom zaľúbencov“.

Nejeden návštevník prvej tatranskej osady si všimne a odfotí tento krásny strom, ktorý pripomína tvarom aj funkciou obrovský zelený dáždňik. Neobišiel ho ani kežmarský spisovateľ, sprievodca a činovník Oto Rozložník, ktorý sa rozhodol vzdať mu patričnú úctu a priblížiť jeho jedinečnosť väčšiemu počtu návštevníkov: „Na vine, že som dostal túto myšlienku, bola možno aj pandémie. Roky som chodil okolo tohto stromu ako sprievodca a turistom som vravieval, že ide o najväčší dáždňik v Tatrách. No pandémie trošku otvorila city – viac sme si začali vážiť zdravie, lásku, úctu. A tak som dostal myšlienku, že tento strom pomenujeme **Strom zaľúbencov**. Bude pod ním osadené veľké drevené srdce, v ktorom bude napísané: **Keď sa pod týmto stromom pobožkáte, vaša láska bude pevná ako tatranská žula. Ide o chránený strom a je zakázané doň čokoľvek vyrývať. Hneď vedľa v Tatranskej informačnej kancelárii si budú môcť všetci zaľúbení na pamiatku zakúpiť turistickú známku, kde si môžu napísať dátum návštevy. Aby sa strom nepoškodil, bude strážený kamerovým systémom,**“ zhrnul autor myšlienky, ktorý chce poukázať nielen na prírodnú jedinečnosť, ale aj na vzácnosť ľudských vzťahov – aby sme si viac vážili všetko, čo máme. Oto Rozložník na

slávnostnom pasovaní stromu poďakoval všetkým, ktorí mu túto myšlienku pomohli dotiahnuť do úspešného konca a to Mestu

Vysoké Tatry, Združeniu Euroregión Tatry, združeniu cestovného ruchu Vysoké Tatry, Horskej záchranej služby a výtvarníkovi veľkolepého projektu Matúšovi Kručayovi.

Svoju lásku pod novopasovaným stromom si bozkom spečatili aj manželka Blažka a Janko Kredatusovci, ktorí v máji oslávili tridsiate výročie svadby. Spomínali aj na obrad, ktorý mali práve na Mestskom úrade v Starom Smokovci. Prezradili aj recept na šťastné manželstvo, v ktorom nesmie chýbať láska, porozumenie, dôvera a tolerancia. Doposiaľ sa nikomu nepodarilo presne zistiť, kto a prečo tento strom zasadil. Pravdepodobne sa tak stalo v 50. rokoch vďaka študenti na čele s Bohdanom Wagnerom zo Záhradníckej školy v Ledniciach na Morave v rámci projektu „Veľké upratovanie“. A odkedy v centre Starého Smokovca vyrástla nevšedne šikmá budova Horskej záchranej služby, ocitol sa strom pod ochrannými krídlami všetkých jej členov. Záchranári dokonca strom zachránili pred výrubom. I keď ide o najbežnejší strom Európy, vo Vysokých Tatrách z neho nájdeme veľmi málo kusov. Takýto krásne previsnutý je však len jeden a preto ho právom Tatranci označujú za dominantu či symbol Starého Smokovca. Nájdeme

ho na záberoch v seriáli 30 prípadov Majora Zemana s názvom Tatranské pastorále z roku 1978 a dnes pod ním človek môže posedieť i v daždi, nakoľko jeho koruna nie len tvarom, ale i funkcionalitou pripomína veľký, zelený dáždňik. Z toho dôvodu bol riaditeľkou Združenia cestovného ruchu, Lenkou Rusnákovou nominovaný do celo-slovenskej ankety Strom roka, kde oň môžete zahlasovať prostredníctvom stránky nadácie Ekopolis (www.ekopolis.sk). Ak strom tatranský vyhrá, automaticky bude bojovať i v ankete EURÓPSKY STROM ROKA!

Múzeum ručnej výroby papiera

Lívia Kredatusová
riaditeľka Združenia EUT

Chcete si pozrieť a vyskúšať tvorbu papiera? Príležitosť máte od prvého mája v obci Ludrová, kde po roku od začiatku výstavby otvorili múzeum ručnej výroby papiera. Budovali ho od októbra minulého roka, no z dôvodu problémov v podobe narazenia na prameň vody a následným zatopením stavebnej jamy sa dokončenie prác posunulo z júna na jesenné obdobie. Ako spomenul starosta obce Ludrová rozpočet celej výstavby sa pohybuje okolo 421 tisíc eur čo sa týka stavebnej časti. To predstavuje celý ročný rozpočet obce, takže by to z vlastných zdrojov finančne nezvládli. Rozhodli sa preto

požiadať o grant v rámci poľsko-slovenskej cezhraničnej spolupráce programu Interreg V-A rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a spolu s partnermi, mestom Nowy Targ a Žilinským samosprávnym krajom zrealizovali projekt s názvom „Po stopách technických pamiatok z Podhalia na Liptov.“ Ručná papierenská výroba prešla v priebehu storočí výrazným vývojom. V minulosti trvala mesiace a bola fyzicky náročná, no v tomto múzeu si papier vyrobíte za pár hodín. Robí sa tak, ako niekedy v stredoveku z rastlín ako konope, ľan či bavlna alebo z iných rastlín, ktoré obsahujú celulózu. Z jednej várky sa dá vyrobiť približne 150 obdĺžnikových listov, ktoré sa následne nechajú usušiť a aby bol papier dokonalý na záver sa vyhladí kameňom nazývaným achát, prípadne kalándrom. Budovu plánujú vybaviť

d ďalším zariadením a exponátmi, aby sa návštevníci dozvedeli aj zaujímavosti o histórii papiera a o jeho „cestě“ až k nám na Slovensko.

Tatry s Rajom môže prepojiť cyklotrasa

<https://spis.korzar.sme.sk/c/22703599/tatry-s-rajom-moze-prepojit-cyklotrasa.html>

POPRAĎ. Približne o tri roky by sa cyklisti mohli dostať zo Slovenského raja aj do Vysokých Tatier. Trasa povedie cez Poprad a obce Gánovce, Hozelec a Švábovce.

Cykloprepojenie dvoch národných parkov avizoval Prešovský samosprávny kraj (PSK), ktorý už vyčlenil 60-tisíc eur na projektové dokumentácie jednotlivých úsekov. Spojí tak rovnako Prešovský a Košický kraj. Ako informovala Lea Heilová z oddelenia komunikácie a propagácie PSK, predbežná hodnota zákazky zatiaľ nie je známa.

Cyklistika pod Tatrami. Veľká Lomnica nedávno dala postaviť cyklistický chodník, lávku cez rieku Poprad a lávku popod oblúkový most na ceste I. triedy.

Cez tunel nie

Prešovský kraj bude v tomto roku obstarávať projektové dokumentácie na spomínané naplánované úseky.

„Na základe rokovaní so Železničnou spoločnosťou Slovensko, a. s., je alternatíva využitia železničného tunela, žiaľ, príliš komplikovaná a aktuálne sa pracuje s možnosťou pokračovať v smere na Spišský Štiavnik a obec Hrabušice, ktoré územne patria do Košického samosprávneho kraja a Prešovský kraj ich nemá v gescii,“ opísala Heilová.

Predbežnú hodnotu zákazky ukáže až projektová dokumentácia. „Po odsúhlasení predbežnej hodnoty

zákazky sa spustí ostré verejné obstarávanie. Po vysúťažení dodávateľa na spracovanie projektových dokumentácií bude priestor pre dokumentáciu na územné rozhodnutie a stavebné povolenie,“ uviedla Heilová.

Prepojenie krajov

Na úrade podľa jej slov predpokladajú, že ich zhotovenie bude trvať minimálne tri mesiace.

„Jednotlivé katastrofy obcí sa budú riešiť postupne tak, aby sa mohli spracovávať ohlásenia stavieb a prípadne stavebné povolenia. Po úspešnom zvládnutí a dosiahnutí stavebného povolenia budú môcť dotknuté obce požiadať o nenávratný finančný príspevok,“ dodala odborníčka z oddelenia komunikácie a propagácie PSK.

Predpokladá, že nová cyklotrasa by mohla byť prístupná verejnosti približne o tri roky.

Heilová zároveň potvrdila, že Prešovský kraj spolu s Košickým krajom majú záujem o prepojenie, ide totiž o destinácie, ktoré sú turisticky veľmi vyhľadávané. „Keďže cestovný ruch je čoraz viac aj o zážitkovej turistike, cykloturistika a cyklodoprava je dobrou príležitosťou na sprostredkovanie zážitkov a tiež cestou k získaniu financií pre ďalší trvalo udržateľný rozvoj miest a obcí,“ vysvetlila.

Ako dodala, cieľovou skupinou sú okrem aktívnych športovcov - cykloturistov všetky vekové skupiny vrátane rodín s deťmi.

Ocenené Výtvarné práce v súťaži Euroregión „Tatry“ očami detí

1. miesto kategória MŠ – Basia Nenko

1. miesto kat. 1.-4. ZŠ – Terézia Kurňavová

1. miesto kat. 5.-9. ZŠ – Sabína Gurkovičová

1. miesto kategória. SŠ – Andrea Lorenčíková

Návrh Programu Cezhraničnej spolupráce Interreg Poľsko – Slovensko 2021-2027 (stav k 1.7.2021)

JUDr. Štefan Biel'ak – Predseda EZUS TATRY s.r.o.

Kľúčové oblasti podpory

Poľsko-slovenská pracovná skupina vybrala štyri kľúčové oblasti podpory pre Program Cezhraničnej spolupráce INTERREG Poľsko - Slovensko v rokoch 2021 – 2027. Program počíta s celkovou alokáciou **129,2 mil. EUR**, ktoré majú ísť do nasledovných oblastí:

1.oblasť: K prírode ohľaduplné a bezpečné pohraničie - alokácia 17 073 062 EUR (20,5 % z celkovej alokácie)

Táto oblasť realizuje predpoklady druhého cieľa politiky EÚ Prechod z ekologickejšieho, nízkouhlíkového hospodárstva na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka a odolnú Európu vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility. Program bude podporovať dva špecifické ciele:

- Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof a odolnosti s prihliadnutím na ekosystémové prístupy,
- Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženie všetkých foriem znečistenia.

Vybrané typy aktivít:

1. zmierňovanie negatívnych následkov zmeny klímy v cezhraničnom meradle vrátane živelných pohrôm,
2. zlepšenie spolupráce v oblasti krízového riadenia vrátane výmeny skúseností / spoločných školení záchranných zložiek,
3. analýzy, stratégie, programy zamerané na vypracovanie akčných plánov a pilotné riešenia, ktorých cieľom je predchádzať negatívnym následkom zmeny klímy v cezhraničnom meradle, najmä v podobe živelných pohrôm.
4. vzdelávacie aktivity v oblasti adaptačných a mitigačných opatrení voči zmene klímy, ktoré sú realizované iba ako doplnkové aktivity pre prvé tri typy aktivít
5. ochrana a zlepšenie stavu území vzácnych z prírodného hľadiska,
6. predchádzanie šíreniu a výskytu invázných druhov,
7. analýzy, stratégie, pilotné riešenia v rámci spracovania akčných plánov v prospech ochrany a zachovania cezhraničných ekologických koridorov,
8. vzdelávacie aktivity zamerané na zvýšenie verejného povedomia o biodiverzite (len ako doplnenie prvých troch typov aktivít).

2. oblasť: Prepojenejšie pohraničie - alokácia 23 005 740 EUR (19 % z celkovej alokácie)

Táto oblasť realizuje predpoklady tretieho cieľa politiky EÚ Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility. Program bude podporovať druhý špecifický cieľ – rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility.

Vybrané typy aktivít:

1. zlepšenie dostupnosti a kvality cestnej infraštruktúry cezhraničného charakteru,

2. zlepšenie technického stavu cestnej infraštruktúry vedúcej k atraktivitám cestovného ruchu s cezhraničným významom

3. oblasť: Tvorivé a turisticky atraktívne pohraničie - alokácia 62 649 56 EUR (52 % z celkovej alokácie)

Táto oblasť realizuje predpoklady štvrtého cieľa politiky EÚ Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa vykonávajúca Európsky pilier sociálnych práv. Program bude podporovať šiesty špecifický cieľ – Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie.

Vybrané typy aktivít:

1. podpora rozvoja cezhraničných konkurencieschopných /inovatívnych/ integrovaných produktov /služieb/ ponúk cestovného ruchu, s cieľom zvýšiť úlohu kultúry a cestovného ruchu v hospodárskom rozvoji a sociálnom začlenení,
2. zachovanie, sprístupnenie a propagácia hmotného a nehmotného kultúrneho a prírodného dedičstva s cezhraničným významom,
3. tvorba systémov informácie a propagácie cestovného ruchu, ktoré popularizujú prihraničné územie ako atraktívnu destináciu cestovného ruchu.

4. oblasť: Spolupráca medzi inštitúciami a obyvateľmi pohraničia - alokácia 7 757 187 Eur (8,5 % z celkovej alokácie)

Táto oblasť realizuje predpoklady špecifického cieľa programov Interreg Lepšia správa spolupráce. Program bude podporovať tieto aktivity:

- posilňovanie inštitucionálnej kapacity orgánov verejnej moci, najmä tých, ktoré sú oprávnené riadiť osobitné územie, ako aj zainteresovaných strán,
- budovanie vzájomnej dôvery, najmä propagáciou akcií typu „ľudia ľuďom“.

Vybrané typy aktivít:

1. budovanie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy,
2. posilňovanie spolupráce a kapacít inštitúcií pôsobiacich v oblasti sociálnej a ekonomickej aktivizácie vrátane tvorby a implementácie aktivačných služieb a programov,
3. cezhraničné analýzy, stratégie a akčné plány.
4. podpora spolupráce pre budovanie cezhraničných partnerstiev,
5. podpora miestnych cezhraničných iniciatív vyvíjaných pre zlepšenie kvality života v pohraničí,
6. posilňovanie cezhraničnej integrácie a budovanie spoločnej identity obyvateľov pohraničia,
7. posilňovanie mechanizmov spolupráce a vzájomného spoznávania sa a porozumenia s cieľom stimulovať a rozvíjať hospodárske väzby v prihraničnom území,
8. výmena dobrej praxe, propagácia spolupráce zameranej na spoločné riešenia v oblasti životného prostredia a nízkouhlíkového hospodárstva,
9. zvyšovanie povedomia a propagácia proekologického správania obyvateľov pohraničia

Európsky výbor regiónov: Cezhraničná spolupráca v popredí politickej agendy EÚ

Zdroj: Európsky výbor regiónov - https://europa.eu/european-union/topics/regional-policy_sk

Bratislava – 27. júla 2021 – Európsky výbor regiónov v poslednom období poukazuje na význam cezhraničnej spolupráce v budúcej integrácii EÚ. Pri tejto príležitosti zorganizoval Konferenciu o budúcnosti cezhraničnej spolupráce a na poslednom plenárnom zasadnutí prijal uznesenie na tému Vízia pre Európu: budúcnosť cezhraničnej spolupráce s cieľom podporiť diskusie o tejto téme v rámci dvojročného projektu EÚ „Konferencia o budúcnosti EÚ“.

Podľa Európskeho výboru regiónov sú európske pohraničné regióny vzormi európskej integrácie a majú najlepšiu pozíciu na testovanie nových nápadov a inovatívnych riešení.

Jednou z hlavných priorít Európskeho výboru regiónov je vrátenie cezhraničnej spolupráce do popredia politickej agendy EÚ. Konferencia o budúcnosti cezhraničnej spolupráce, ktorú výbor organizoval spolu s ďalšími zakladajúcimi partnermi Európskej aliancie občanov cezhraničných regiónov je súčasťou tohto cieľa. Podujatie sa venovalo dopadom krízy COVID-19, účastníci identifikovali súčasné a budúce výzvy pre cezhraničné regióny a viedli debatu o vízii cezhraničnej spolupráce ako súčasťou budúcej Európy. Podujatie sa uskutočnilo len pár dní po tom, ako **plenárne zasadnutie výboru prijalo uznesenie o cezhraničnej spolupráci**, ktoré bude podkladom pre diskusiu výboru v rámci dvojročného projektu EÚ „Konferencia o budúcnosti Európy“.

Pandémia COVID-19 bola jedným z najväčších neúspechov cezhraničnej spolupráce v posledných desaťročiach, ale ešte pred vypuknutím pandémie už mnohé cezhraničné regióny zápasili s viacerými regionálnymi prekážkami. V nedávnej **verejnej konzultácii výboru o budúcnosti cezhraničných spolupráce** boli zo strany cezhraničných regiónov uvedené najväčšie prekážky, ktorým na ich území čelia: cezhraničná doprava a prepojenie, ako aj byrokratické prekážky pre občanov a podniky. Podujatie zorganizoval výbor spolu so zakladajúcimi partnermi Európskej cezhraničnej občianskej aliancie (**AEBR** – Asociácia európskych cezhraničných regiónov), **MOT** – Európska asociácia občanov cezhraničných regiónov a **CESCI** – Stredoeurópska služba pre cezhraničné regióny).

Zároveň nedávne uznesenie o cezhraničnej spolupráci prijaté na plenárnom zasadnutí výboru prispelo k tomu, aby cezhraničná spolupráca bola hlavným bodom diskusie v prebiehajúcej diskusii o budúcnosti Európy. V uznesení žiada Európsku komisiu, aby predložila návrh na zachovanie cezhraničnej spolupráce a života v zahraničí v prípade budúcich kríz. Uznesenie obsahuje niekoľko návrhov na zlepšenie cezhraničnej spolupráce a vyzýva Európsku komisiu, aby nadviazala na existujúce

právne predpisy a zmluvy, ktorých vykonávanie by sa mohlo zlepšiť.

Z konferencie o budúcnosti cezhraničnej spolupráce:

Pavel Branda (CZ), predseda medziregionálnej skupiny výboru pre cezhraničnú spoluprácu a spravodajca nedávneho **stanoviska k cezhraničným verejným službám**, uviedol: „Je veľmi dobré, že Európsky výbor regiónov zastupuje cezhraničné regióny a ich občanov na Konferencii o budúcnosti Európy. Musíme dať cezhraničnú spoluprácu tam, kam patrí - do samého jadra projektu európskej integrácie. Cezhraničná spolupráca je jedným z najväčších úspechov Európskej únie a v jej budúcnosti musí hrať ešte dôležitejšiu úlohu. Skutočné výhody európskej integrácie požívajú občania na hraniciach.“

Jean Peyrony, riaditeľ Európskej asociácie občanov cezhraničných regiónov (MOT), uviedol: „Keď bola Európa zasiahnutá pandémiou, uzavretie bežne otvorených hraníc počas jednej noci, malo vážne následky pre cezhraničné komunity. Vzájomná závislosť, ktorú odhalila kríza si vyžaduje nové politiky: funkčný prístup zohľadňujúci občanov žijúcich v cezhraničných regiónoch; viacúrovňové riadenie zahrňajúce cezhraničné regióny, štáty a EÚ. Cezhraničné regióny budú testovacími prípadmi európskej integrácie a solidarity.“

Gyula Ocskay, generálny tajomník Stredoeurópskej služby pre cezhraničné iniciatívy, dodal: „Pandémia bezprecedentne spochybnila európsky projekt otvorených hraníc. V roku 2020 mnohí zažili svet uzavretých hraníc prvýkrát v živote. Iní zaspomínali na svoje detstvo definované Železnou oponou a Berlínskym múrom. Musíme spojiť naše úsilie, aby sme sa vyhli návratu rozdelenej Európy.“

Európska aliancia občanov cezhraničných regiónov bola založená v roku 2020. Ide o iniciatívu zameranú na zlepšenie života európskych občanov žijúcich v cezhraničných regiónoch EÚ. Regióny vnútorných hraníc pokrývajú 40% územia EÚ, tvoria 30% jej obyvateľstva (150 miliónov ľudí) a sú miestom pre viac ako 2 milióny cezhraničných pendlerov.

Európsky dvor audítorov 1. júla zverejnil **osobitnú správu** o cezhraničnej spolupráci s výsledkami, ktoré naznačujú, že jej potenciál ešte nebol úplne uvoľnený.

European Committee
of the Regions

Európsky výbor
regiónov

Prezidentka Slovenskej republiky sa zaujímala o sociálnu situáciu a ekonomiku regiónu Orava

Mesto Dolný Kubín

Dlhodobá starostlivosť o seniorov, nakladanie s komunálnym odpadom a predovšetkým problém dopravy tvorili najväčšiu časť diskusie primátorov štyroch oravských miest s prezidentkou Slovenskej republiky Zuzanou Čaputovou. V rámci svojej dvojdnovej pracovnej cesty na Orave sa so zástupcami samospráv stretla v pondelok 12. júla 2021 na radnici v Dolnom Kubíne.

„Všetci vieme, že diaľničné prepojenie z Poľska na Slovensko stále mešká a tá vízia nie je veľmi v dohľadnom čase. Pritom by možno stačili nie veľké investície, aby sa ten úsek mohol prepojiť. Zároveň sú tu mnohé mosty a cesty v havarijnom stave. Ja som veľmi rada, že pán minister dopravy vyčlenil finančné prostriedky na to, aby sa cesty rekonštruovali,“ povedala Zuzana Čaputová, prezidentka SR.

Podľa primátora mesta Dolný Kubín Jána Prílepka to, čo Slovensko potrebuje sú systémové riešenia a dlhodobo jasné stratégie a vízia najbližších desaťročí. „Pani prezidentku sme oboznámili aj s tým, že niektoré rozhodnutia na úrovni vlády, či už v oblasti dopravy ale aj zdravotníctva, majú z dlhodobého pohľadu negatívny vplyv na rozvoj celého regiónu. O to viac, pokiaľ je to región v pohraničí, ako náš. Takýmto príkladom je aj riešenie trasovania R3, ktoré v meste Dolný Kubín hľadá najlacnejší variant, ktorý však z dlhodobého hľadiska vážnym spôsobom poškodí rozvoj najväčšieho oravského mesta a tým pádom aj celého regiónu. Pani prezidentka nám prisľúbila, že sa bude živo o tieto témy zaujímať a bude sa snažiť osobne hovoriť s ministrom dopravy,“ konštatoval Prílepok.

Vľavo prezidentka SR Zuzana Čaputová a v popredí vpravo primátor mesta Dolný Kubín Ján Prílepok

Zástupcovia oravských miest počas pracovnej návštevy prezidentke SR priblížili, že medzi najpálčivejšie problémy patrí doprava, zdravotníctvo, ale aj sociálna oblasť. Primátor Námestova Milan Hubík poukázal na dva mosty pred mestom, ktoré majú šiesty stupeň poškodenia zo siedmich možných. „Obchvat celej Oravy rýchlostnou cestou R3 je veľmi dôležitý. Námestovo je na ceste, kde sa spája smer z Poľskej republiky z Krakova a z Katovic. Cesta ide cez Námestovo a pokračuje na Dolný Kubín. Vznikajú veľké zápchy a doprava sa zahlcuje, preto je veľmi potrebné, aby R3 bola dokončená čo najskôr,“ doplnil primátor Námestova.

Prezidentka SR Zuzana Čaputová po stretnutí so zástupcami oravských rodín a samospráv v Dolnom Kubíne vysvetlila, že všetky informácie využije na to, aby rokovala s predstaviteľmi exekútyvy. „Viem, že situácia obzvlášť po COVID-19 nie je jednoduchá, pokiaľ ide o financie, ale ak chceme pomôcť ľuďom na Slovensku v regiónoch, ktoré majú ťažkú infraštruktúru a chceme pomôcť slovenským rodinám, tak musíme zabráť práve v týchto oblastiach,“ vysvetlila Čaputová.

V rámci pracovného výjazdu sa prezidentka zaujímala najmä o sociálnu a ekonomickú situáciu v regióne a tiež o život rodín na Orave. Stretla sa s ľuďmi, ktorí pre pandémiu stratili prácu, matkami - samoživiteľkami, so ženami, ktoré boli obeťami domáceho násila a tiež s rodinami, ktorých členovia musia často za prácou cestovať za hranice. Jednou z možností, ako udržať ľudí doma je podľa prezidentky reforma sociálnej starostlivosti o seniorov. „Ak chceme pomôcť slovenskej rodine, treba vytvoriť predpoklady a pomoc najmä v tom, aby ľudia mali prácu, aby mohli doma zostať tí, ktorí chcú pracovať na Slovensku. Veľmi úzko s tým súvisí problém opatrovateľov a opatrovateliek v zahraničí a na druhej strane toho istého problému sú naši seniori, ktorí nemajú kapacity alebo nie sú tu ľudia, ktorí by sa o nich postarali. Vieme, že sme jedna z najrýchlejšie starnúcich krajín v rámci Európskej únie, zároveň máme málo lôžok, málo personálu za malé mzdy. Potrebujeme ľudí zaplatiť, aby neopatrovali ľudí v zahraničí a kto chce, aby sa mohol na Slovensko vrátiť a postarať sa o našich dôchodcov,“ dodala Čaputová.

Primátorka Trstenej Magda Zmarzláková vysvetlila, že mesto má pripravený pozemok pod hospic a čaká na výzvy, pomocou ktorých by jeho výstavbu mohlo financovať. „Samosprávy zabezpečovali zdravotnú aj sociálnu pomoc pre starších a odkázaných obyvateľov počas pandémie ochorenia COVID-19 aj prostredníctvom vlastných zamestnancov a dobrovoľníkov. Témou boli aj opatrovatelky pre ľudí, ktorí potrebujú 24-hodinovú starostlivosť a nemôžu byť dlhodobo v nemocnici. Bavili sme sa s pani prezidentkou o potrebe vybudovania hospicu na Orave alebo aj iných zariadení, ktoré by boli k dispozícii práve najzraniteľnejšej skupine ľudí,“ ozrejmila Zmarzláková.

V Dolnom Kubíne si hlava štátu uctila pamiatku básnika Pavla Országha Hviezdoslava položením venca k jeho pamätníku. Navštívila aj jedného z najväčších zamestnávateľov na Orave spoločnosť Miba Sinter Slovakia a tiež výrobu v spoločnosti MTS v Krivej. Počas druhého dňa pracovnej cesty na Orave, prezidentka SR, navštívila Trstenú, kde diskutovala s mladými ľuďmi z regiónu. Pozrela si drevený gotický Kostol Všetkých svätých v Tvrdošíne, ktorý je zapísaný v kultúrnom dedičstve UNESCO. Odtiaľ šla na stretnutie so starostami do Oravskej Polhory. Bohatý program zavŕšila na otvorení zrekonštruovaného židovského cintorína v Námestove.

Zasadnutie členov Rady Združenia EUT v Kežmarku

L. Kredatusová – riaditeľka Združenia EUT

Konečne po roku sa členovia Rady Združenia EUT stretli osobne na zasadnutí Rady dňa **02.07. 2021** v Dome Slovensko – poľského stretávania v Kežmarku. Počas stretnutia boli zabezpečené všetky bezpečnostné opatrenia ako dezinfekcia pri vstupe do budovy, rúška v interiéri, odstupy a kontrola potvrdenia o očkovaní či negatívnych AG testov. Program stretnutia bol pestrý a obsahoval niekoľko dôležitých informácií. Riaditeľka Združenia oboznámila členov a výsledkoch Revíznej kontroly účtovných dokladov pre rok 2020, informovala o prebiehajúcich projektoch, ale aj o tých, do ktorých sa Združenie zapojilo a neboli úspešné. Za dôležitý bod programu považovala prípravu a organizáciu XXVII. Kongresu Združenia EUT spojeného s Konferenciou zameranou na ľudové zvyky a tradície na Poľsko-slovenskom pohraničí. Členovia Rady tiež diskutovali na tému XIX. Slovensko – poľského Hospodárskeho fóra, či bude možné usporiadať ho v stanovenom termíne 06. októbra. Vzhľadom na pretrvávajúcu epidemickú situáciu bude kancelária toto stanovisko vedieť až koncom augusta. Prípravy sú však v plnom prúde a členovia zostavili kosť s predbežným programom na doplnenie speakrov v jednotlivých paneloch. Obsahom programu fóra, okrem aktuálnych hospodárskych vzťahov, bývajú cestovný ruch, doprava a regionálny rozvoj, ako aj výmena skúsenosti, podpora rozvojových aktivít špecifických pre náš región, upevnenie spolupráce miest a obcí v pôsobnosti Euroregiónu „Tatry“ a nadväzovanie spoločenských a pracovných kontaktov. Nové témy, ktorými sa budeme zaoberať budú modernizácia odpad. hospodárstva na území Slovenska a Poľska a tiež aktuálna téma o dopadoch koronakrízy na ekonomiku a cestovný ruch pohraničia. Pevne veríme, že situácia bude priaznivá a po ročnej odmlke budeme môcť toto podujatie usporiadať a stretnúť sa v hojnom počte, ako to bolo v roku 2019 v Redute v Spišskej Novej Vsi.

Pracovné stretnutie Revíznej komisie v Podturni

L. Kredatusová – riaditeľka Združenia EUT

Dňa 23. júna sa na obecnom úrade v Podturni uskutočnilo stretnutie členov Revíznej komisie v zložení **Karol Gurka**, predseda komisie, zástupca mesta Kežmarok, **Rajmund Bradík**, člen komisie, starosta obce Jasenová a **Marián Vojtík**, člen komisie, starosta obce Podtureň. V kontrolnej správe zo zasadnutia uviedli, že Združenie EUT vykázalo za obdobie roka 2020 celkové výnosy v objeme **76 198,69€**, celkové náklady v sume **59 352,24€**, čím dosiahlo účtovný ZISK vo výške **16 846,45€**. V tom sú výnosy z projektov ktoré neboli refundované v roku 2019, pričom náklady v predchádzajúcom období boli účtované vo výške **15 887,83€**, a reálny zisk z vlastnej činnosti je v roku 2020 vo výške **958,62€**. Revízna komisia na svojom zasadnutí dôkladne preskúmala účtovné výkazy za rok 2020 a skonštatovala, že záporné vlastné imanie vo výške **66 323,81€** je ešte vždy spôsobené faktorom nedostatočným pokrytím základných tzv. minimálnych nákladov na fungovanie Euroregiónu z členského príspevku členov. Súčasné vedenie Euroregiónu tento finančný nedostatok rieši prísnyimi reštrikčnými opatreniami na strane výdavkov. Revízna komisia v záujme stabilizácie dlhodobého fungovania Združenia EUT, odporúčala v roku 2020 Rade a Kongresu zvýšiť zvýšenie členských príspevkov. Na sneme v roku 2020 bol tento návrh aj prijatý s účinnosťou od 01.01.2021. Zároveň však došlo k vystúpeniu mesta Ružomberok z Euroregiónu, čo ovplyvnilo želaný efekt tohto zvýšenia členského pre mestá. Taktiež je potrebné sa pripraviť na to, že v roku 2021 sa vráti z materskej dovolenky riaditeľka organizácie. Predpokladom je, že rozbeh nového programového obdobia bude pokrývať zvýšené osobné náklady v druhej polovici roku 2021. V prípade, že to takto nebude, a projektov nebude dostatok, bude potrebné zväziť manažérske riešenia a pripraviť sa na opatrenia vyplývajúce z prípadnej nedostatočnej úrovne výnosov.

XXVII. Kongres Združenia Euroregión Tatry

L. Kredatusová – riaditeľka Združenia EUT

Združenie Euroregión Tatry organizuje dňa 26. augusta v Poprade už XXVII. Kongres, ktorý bude odlišný od ostatných ročníkov. Okrem oficiálneho programu, kde sa bude voliť nový predseda a podpredseda na obdobie dvoch rokov, sa predstavia aj štyri detské folklórne súbory, ktoré odprezentujú ľudové zvyky a tradície na území Oravy Liptova, Spiša, Šariša a Podhalia. Počas Kongresu si budú môcť účastníci pozrieť diela zaslané žiakmi do výtvarnej súťaže Euroregión „Tatry“ očami detí. Tie

Archívna fotografia XXVI. Kongresu Združenia EUT v Liptovskom Mikuláši z dňa 17.09. 2020

budú vystavené v priestoroch Mestského úradu v Poprade. V závere Kongresu odovzdá predseda Rady Združenia ceny a diplomy víťazom výtvarnej súťaže. Veríme, že sa nám táto akcia podarí zorganizovať aj napriek pretrvávajúcej epidemickej situácii. Na všetkých účastníkov sa veľmi tešíme!

NOVINY EUROREGIÓŇ TATRY

Vydáva Združenie Euroregión Tatry
Hradné námestie 30, 060 01 Kežmarok
Tel., fax: 00421 / 52 / 4523913
E-mail: info@euroregion-tatry.sk
www.euroregion-tatry.sk

Redakčná rada:
Livia Kredatusová - predseda

Ročník: I
Číslo: 7

Periodicita: občasník
Bezplatne určený pre členov Združenia EUT

Vaše príspevky do augustového čísla Novín môžete zasielať na adresu: info@euroregion-tatry.sk do 27.8. 2021

Kultúrne
leto AUGUSTSpišská Nová Ves
2021**DNI MESTA A TRH ĽUDOVÝCH REMESIEL | 27. - 28. 8.**

Radničné nám. 4, priestor pred Redutou

KONCERTY Z VEŽE | 19.15

Rímskokatolícky farský kostol Nanebovzatia Panny Márie

6. 8. MARTIN SLIVA - husle
13. 8. SLAVOMÍR RAKYTA - saxofón
20. 8. MICHAELA REGECOVÁ - gitara
27. 8. MARIANA KACVINSKÁ - husle

NEDELNÉ ROZPRÁVKOVÉ PREDSTAVENIA

1. 8. DIVADLO CILILING: O STATOČNOM KRAJČÍROVI
16.00 Pódium pred Redutou
17.30 Sídľ. Západ, priestor pred CVČ
8. 8. DIVADLO NA PREDMESTÍ: GEVENDUCHA STRAPATÁ
16.00 Pódium pred Redutou
17.30 Novoveská Huta, Pohostinstvo Poľovník
15. 8. BÁBKOVÉ DIVADLO SPOD SPIŠSKÉHO HRADU: O KONÍKOVI OBLAKOVI
16.00 Pódium pred Redutou
17.30 Sídľ. Mier, pred DK Mier
22. 8. DIVADLO NA HOJDAČKE: LOMIDREVO
16.00 Pódium pred Redutou
29. 8. DIVADELNÝ SVET: ĽUBKA A KOVOVLAD
16.00 Pódium pred Redutou
17.30 Ferčekovce, detské ihrisko na Inoveckej ul.
12. 9. DIVADELNÝ SVET: ĽUBKA A KOVOVLAD
15.00 Novoveská Huta, Pohostinstvo Poľovník

LETNÉ KINO PRED REDUTOU | 21.15 | Radničné nám. 4

14. 8. DADDY COOL | FR., 97 min., český dabing, komédia, MP 12
21. 8. LÁSKA V TOSKÁNSKU | TAL./VB, 100 min., český dabing, komédia, MP 15

BAŽANT KINEMATOGRAF | 21.00 | Radničné nám. 4

3. 8. CESTA DO NEMOŽNA | SK/ČR, 90 min., dobrodružný, trikový, MP 12
4. 8. BOURÁK | CZ/SK, 110 min., česká verzia, komédia, MP 12
5. 8. ŠARLATÁN | CZ/SK, 118 min., česká verzia, životopisno-historická dráma, MP 12
6. 8. 3 BOBULE | ČR, 100 min., česká verzia, komédia, MP 15
7. 8. MEKY | SK, 80 min., slovenská verzia, dokumentárny, MP

DIVADELNÉ PREDSTAVENIA Divadla Kontra

Rezervácie 0907 908 986, vstupné: 5 €

4. 8. WILLIAM SHAKESPEARE: HAMLET
20.00 Galéria umelcov Spiša, Zimná 46
11. 8. SAM SHEPARD: PRAVÝ ZÁPAD
20.00 Kaviareň Mlynček, Zimná 68
18. 8. MARIE JONES: KAMENE VO VRECKÁCH
20.00 Múzeum Spiša, Letná 50
25. 8. CONOR McPHERSON: RUM A VODKA
20.00 Klub mladých, Zimná 48

METAMORFÓZY | Kostol Panny Márie Fatimskej, Ferčekovce

5. 9. Poézia - výtvarné umenie a hudba 18. storočia
16.00 Charles Paul Durant, Sylvius Leopold Weiss, Paul Troger
Účinkujúci: Tomáš Cetera, Peter Čižmár, Jakub Mitrik.
8. 9. Poézia - výtvarné umenie a hudba 17. storočia
18.15 Petrarca - Caravaggio - d'India
Účinkujúci: Tomáš Cetera, Hilda Gulyás, Jakub Mitrik.

HRAVÁ PRÍRODA | Múzeum Spiša, Letná 50

10. a 17. 8. Zábavné putovanie útrobami múzea spojené s riešením úloh, hľadaním pokladu a tvorivou dielňou, na podujatie je potrebné sa nahlásiť vopred
13.30

PO STOPÁCH FRANTIŠKA BARTLA | Múzeum Spiša a Radnica

21. 8. Večerné prehliadky Provinčného domu a radnice.
25. 9. Vstupy: 17.00, 18.00 v múzeu. Vstupné: 3 €.

www.spiskanovaves.eu

u. fond
na podporu
umenia**NEDELNÉ POPOLUDNIA V MÚZEU | 13.00 - 16.30 | Múzeum Spiša, Letná 50**

Prehliadky výstav doplnené o kreatívnu dielničku pre deti a kavičku pre dospelých na nádvorí múzea.

Aktuálne výstavy: RUSÍN NA SPIŠI • Vlk dravý (CANIS LUPUS) a JEHO POTOMKOVIA • FAREBNÁ KRÁSA PRÍRODY • Prírodovedné zbierky posledného desaťročia. Stála expozícia: História Spiša

GALÉRIA UMELCOV SPIŠA | Zimná 46**VÝSTAVY**Stále expozície ZO ZBIERKY:
TERRA GOTHICA • JOZEF HANULAAktuálne výstavy:
Human animal I / Najbližší príbuzní: Opica – Pes – Mačka • Alan Hyža: Spiš – Tiene a ozveny • Degrowth: Adam Macko & Peter Cábocky • Peter Župník: Anima • Vytvorené na Slovensku_souvenir Spiš 2020 • U-Point: Utilitárne body mesta
Záhrada umenia a Galéria pri dufarte:
Záhrada umenia • Pomník Csontváryho • Zo zbierky galérie • Peter Smik: Krabice & Klobúky & Srdcia**U-POINT / S GALÉRIOU PO MESTE**Sochárske a reliéfne objekty v urbánom prostredí mesta,
pondelky a stredu, 10.00 - 11.30, 14.00 - 15.30. Vstupné: 3 €**NEDELNÝ KREATÍVNY ATELIÉR**

1. 8. Pozvánka na prázdniny • Kamienky z Hornádu
13.00 Vstupné: 3 €

ŽENY ON LINE 9

13. 8. Tvorivé dielne: Dekoratívny zajac
16.00 Vstupné: 4 €

ORBIS PICTUS / ROZHOVORY O UMENÍ

18. 8. | 17.00 Vstupné: dobrovoľné

PRÁZDNINOVÉ TÁBORY PRE DETI

1. 7. - 31. 8. | PRÁZDNINY V GALÉRII
Pondelok - piatok, 9.00 - 11.00, 13.00 - 15.00. Vstupné: 3 €

2. 8. - 6. 8. | GALERIJNÝ SKAUTING / TÝŽDENNÝ KREATÍVNY TÁBOR

Pondelok - piatok, 9.00 - 16.00. Vstupné: 85 €

16. 8. - 20. 8. | FILMUŠKA / TÝŽDENNÝ FILMOVÝ TÁBOR

Pondelok - piatok, 9.00 - 16.00. Vstupné: 95 €

UMENIE V PARKU | Park pri fontáne, Radničné námestie

9. 7. - 12. 9. Výstava výtvarných diel a fotografií, realizovaná OZ Život v meste SNV a SKCaK

RANDE S LEPORELOM | Park pri fontáne, Radničné námestie12. 8. Čítanie rozprávok spojené s tvorivou dielňou pre deti,
10.00 realizované SKCaK v spolupráci s MC DIETKA**JÁN ILKOVIČ | Foyer SKCaK, Zimná 47**22. 7. - 27. 8. | pon - pia 8.00 - 16.00
Výstava fotografií neprofesionálneho fotografa**KNÍŽNÝ KLUB BELETRIE | Knižnica, Letná 28**25. 8. Neformálne stretnutie priaznivcov dobrej knihy
16.00 o pocitoch a zážitkoch z prečítanej literatúry**ŽIVOT VO VOLOVSKÝCH | Výstavná miestnosť a dvor SKCaK, Zimná 47**

18. 8. | 16.00 Ekologické vzdelávanie pre žiakov ZŠ, prihlášky: hlavaty@skcak.sk

LETNÝ VÝTVARNÝ WORKSHOP | Výstavná miestnosť a dvor SKCaK, Zimná 47

25. 8. | 10.00 Pre žiakov I. a II. stupňa ZŠ, prihlášky: vlasticova@skcak.sk

LEPŠEJŠÍ DEŇ | Park, Radničné námestie7. 8. | 15.00 - 21.00 Organizátori: OZ Mladí ľudia a život a Klub mladých,
www.mladiludiaazivot.sk, FB: Mladí ľudia a život, Klub mladých SNV**FILIP JANČÍK | Koncertná sieň Reduty**1. 9. Koncert filmovej hudby, vstupné: 19,99 - 39,90 €,
19.30 predpredaj.sk, TIC, MKC - Reduta**GRAFFITI VILLA NOVA JAM | 3. - 5. 9.**

Sídľ. Mier, garáže, Štúrovo nábřežie

SPIŠ ROCK FEST | 18. 9. | 14.00

Madaras park, amfiteáter

